

KUTSESTANDARD

Kostümeerija, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetuse	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Kostümeerija, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Kostümeerija töö eesmärk on lavastusele, filmi- või televõttele vajalike kostüümide, jalanõude, peakatete jm kostüümielementide ettevalmistamine ja etenduse/võtte käigus osatäitjate abistamine riietumisel ja ümberriietumisel. Kostümeerija töötab teatrites ja teistes etendusasutustes, filmi- ja teletööstuses. Tema töö põhiosadeks on lavastuse või filmi ettevalmistusprotsessis osalemine, kostüümikomplektide koostamine, hooldamine ja hoidmine. Kostümeerija, tase 4 täidab kõiki kostümeerija põhiülesandeid. Tema töös tulevad kasuks käsitööoskused. Kutsegruppi kuuluvad ka järgmised kostümeerija kutsed: - vanemkostümeerija, tase 5, kes vastutab etendusteenistuse kostüümiala sujuva toimimise eest, korraldab ja juhendab kostüümimeeskonna tööd; - juhtivkostümeerija, tase 6, kes vastutab kostüümimeeskonna ja tööprotsessi tulemuse ja kvaliteedi eest, koordineerib koostööd teiste lavastusmeeskonna tiimidega ning tegeleb kutseala arendusega organisatsioonis.
A.2 Tööosad
A.2.1 Lavastuse või filmi ettevalmistusprotsessis osalemine A.2.2 Lavastuse, filmi, seriaali vms kostüümide (sh jalanõude, peakatete, ehete, aksessuaaride) jooksev hooldus ning ettevalmistus A.2.3 Lavastuse kostüümide passi koostamine A.2.4 Etenduse/võtte teenindamine A.2.5 Kostüümide ladustamine
A.3 Kutsealane ettevalmistus
Tavaliselt on 4. taseme kostümeerijal keskharidus, kutseoskused on omandatud töö käigus.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Kostümeerija, riietaja, riietur, platsikostümeerija.
A.5 Reguleerimisalad kutsealal tegutsemiseks
Reguleerimisala puudub.
A.6 Tulevikuoskused
Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab. Digioskused, käsitööoskused.

B-osa KOMPETENTUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur	
Kostümeerija, tase 4 kutse koosneb üldoskustest ja kohustuslikest kompetentsidest. Kutse taotlemisel on nõutav nende kõigi tõendamine.	
Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele	
Nõuded kutse taotlemisel Töömaailma taotlejale 1. Põhiharidus 2. Kompetentside kujunemiseks vajalik erialane töökogemus	
Kutse andmise korraldus on reguleeritud etenduskunstide tugiteenuste kutseala kutsete kutse andmise korras.	
B.2 Kostümeerija, tase 4 üldoskused	
Mõtlemisoskused 1. Säilitab ja arendab oma kutseoskusi; kasutab ära arengu- ja koolitusvõimalused; hoiab end kursis erialase terminoloogiaga. 2. Töötab hästi situatsioonides, mis nõuavad avatust uute ideede ja kogemuste suhtes; läheneb olukordade ja probleemide lahendamisele loovalt; talub ebamääraseid olukordi ja situatsioone ning oskab ära kasutada neist tulenevaid positiivseid võimalusi. Enesejuhtimisoskused 3. Järgib oma töös kutsealaga seonduvaid õigusakte ja regulatsioone, nt organisatsiooni töökorralduse reegleid, ametijuhendit, organisatsiooni head tava, eetilisi tõekspidamisi; järgib konfidentsiaalsusnõudeid. 4. Järgib oma töös ohutus- ja turvanõudeid, kasutab isiku- ja töökaitsevahendeid; hoiab oma töökeskkonna ja töövahendid korras; probleemide korral teavitab otsest juhti. 5. On täpne ja kasutab ressursse (nt aeg, töövahendid) efektiivselt; peab kinni kellaegadest ja tähtaegadest. 6. Käitub energiat ja ressursse säästvalt ning jäätmeid vähendavalt (nt kasutab ökoloogilisi puhastusvahendeid, säästvaid transpordivahendeid, sordib prügi, minimeerib printimist, vee ja elektrivahetuse kasutust jne). Lähimisoskused 7. Väljendab oma seisukohti selgelt ja hinnanguvabalt; suhtleb viisakalt, kasutab sobivaid suhtlemisvorme ja -viise; suhtleb konstruktiivselt; tuleb toime keerukates suhtlusolukordades. 8. Eristab fakte hinnangutest, suhtub saadud tagasisidesse rahulikult ning võimaluse korral arvestab tagasisidega edasises tegevuses. 9. Teeb eesmärgi saavutamiseks või ülesande lahendamiseks tõhusat koostööd, täites oma rolli meeskonnas ning käitudes usaldusväärselt ja koostööd soodustavalt. Hoolitseb meeskonnas positiivse õhkkonna ja heade suhete arendamise ja säilimise eest. 10. Kasutab korrektset suhtluskeelt ja erialast terminoloogiat. 11. Kasutab digivahendeid algtasemel (vt lisa 1 – digipädevuste enesehindamise skaala).	
B.3 Kompetentsid	
B.3.1 Lavastuse või filmi ettevalmistusprotsessis osalemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Loob endale lavastusest tervikliku pildi, tutvudes lavastuse teksti ja lavastuse jaoks välja valitud kostüümidega. 2. Osaleb proovides vaatlejana ning jälgib kostüümide kasutamist ja lahenduste asjakohasust; aitab välja selgitada sobivad kostüümivahetuste kohad ja ajad, kiiruse ning optimaalse läbiviimise, arvestades konkreetse lavastuse dünaamikat; kogub ja jagab lavastuse meeskonna liikmetega infot etenduse/võtte sujuvaks teenindamiseks vajalike vahendite kohta.	
B.3.2 Lavastuse, filmi, seriaali vms kostüümide (sh jalanõude, peakatete, ehte, aksessuaaride) jooksev hooldus ning ettevalmistus	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Selgitab välja hooldust ja parandamist vajavad kostüümid.	

2. Valmistab kostüümid või muud esemed hoolduseks ette vastavalt juhiste; valib kostüümi hoolduseks sobiva meetodi ja vahendi vastavalt kokkuleppele/juhiste; korraldab hoolduse. 3. Sorteerib ja komplekteerib kostüümid hooldusjärgselt vastavalt kokkulepitud süsteemile ja lavastuse kostüümide passile; paneb eemaldatud detailid külge, taastades kostüümi algoleku; kontrollib komplektide vastavust passile.	
B.3.3 Lavastuse kostüümide passi koostamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Koostab osatäitjate nimekirja põhjal kostüümide detailsed kirjeldused ja kõikide kostüümielementide täieliku nimekirja vastavalt organisatsiooni tavale või kokkuleppele, et tagada etenduse/võtte sujuv kostüümialane teenindamine; paneb kirja vajaliku etendust/võtet puudutava üldinfo; paneb kirja hooldusjuhised ning riskisutuses olevad kostüümi osad; dokumenteerib osatäitjate muutused lavastuse passis. 2. Kirjutab detailsed juhised kostümeerimiseks ja kostüümide vahetuste tegemiseks (k.a märgusõnad vm märgid, elementide selga panemise järjekorra, koha ja abistavad tegevused), loetleb abistavad töövahendid; märgib ära erikohtlemist vajavad kostüümid ja kostüümi elemendid; kirjeldab kõik lavastuse spetsiifikast tulenevad lisaülesanded. 3. Pildistab lavastuse kostüümide elemendid, tervikkostüümid, kostüümide vahetuse asetused jm etenduse/võtte kostüümialaseks teenindamiseks vajaliku vastavalt organisatsiooni tavale või kokkuleppele.	
B.3.4 Etenduse/võtte teenindamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Kontrollib kostüümide valmisolekut etenduseks/võtteks, vajadusel teeb täiendava hoolduse; viib täielikult komplekteeritud kostüümi osatäitjale või teise kokkulepitud kohta. 2. Viib läbi kostüümivahetused vastavalt varasemalt kokku lepitud ja lavastuse passile. 3. Viib etenduse/võtte ajal lava läheduses, on kättesaadav ja valmis lahendama ette tulevaid ootamatusi; hoiab tööks vajalikud abivahendid läheduses ja käepärased; lahendab ootamatud olukorrad kiiresti ja loovalt. 4. Kogub pärast etendust/võtet kostüümid kokku ja viib repertuaarilattu; eraldab hooldust ja/või parandamist vajavad esemed; vastavalt lavastuse arengule teeb parandused/täiendused lavastuse passi. 5. Pakib väljasõiduetenduseks vajalikud kostüümid ja abivahendid, tagades kostüümide turvalise ja kvaliteetse hoidmise transpordil; tagab väljasõiduetendusel statsionaarilaadse olukorra, sh sõlmib vajalikud kokkulepped lavastusmeeskonna ja osatäitjatega.	
B.3.5 Kostüümide ladustamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Dekomplekteerib ja jaotab esemegruppidesse repertuaarist kustutatud lavastuse või lõpetatud filmi/seriaali vm kostüümid; tuvastab hooldust ja/või parandust vajavad esemed ning korraldab nende puhastuse/paranduse. 2. Korraldab säilitamisele kuuluvate esemete jõudmise lattu.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-05112024-3.1/2k
2. Kutsestandardi koostajad	Katarina Klett, Eesti Kinoliit Piret Tang, Eesti Draamateater Liina Unt, Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia Eve Valme, Eesti Filmikunstnike Ühing Kadri Varblane, Eesti Draamateater Klarika Verliin, Rahvusooper Estonia
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	34
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	05.11.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	04.11.2029
7. Kutsestandardi versiooni number	2

8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3435 Muud kunsti- ja kultuurivaldkonna keskastme spetsialistid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Costumer, EstQF Level 4
Inglise keeles	dresser
C.3 Lisad	
Lisa 1 Digipädevuste enesehindamiskaala	